

Nr 1013

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 77, med förslag till kungörelse om ändring i allmänna ordningsstadgan den 14 december 1956 (nr 617).

(Lika lydande med motion nr 1163 i Andra kammaren)

I proposition nr 77 till innevarande års riksdag föreslås upphävande av förbudet i 10 § allmänna ordningsstadgan, AOst, mot nöjesindustriell verksamhet på juldagen, långfredagen och påskdagen.

Såväl i propositionen som i den till grund för denna liggande departementspromemorian sägs uttryckligen, att förbudet i fråga utgör en tämligen obetydlig frihetsinskränkning. I propositionen medges frikostigt att det inte "helt skulle saknas motiv för ett förbud". Därtill sägs: "Även om bara en minoritet anser att offentliga tillställningar på vissa kyrkliga helgdagar stör högtidens helgd, kan det finnas anledning att förbjuda sådana tillställningar. En sådan uppfattning får nämligen antas i allmänhet vara grundad på en djup personlig övertygelse av religiös art. Det kan sägas innebära ett rimligt mått av tolerans hos majoriteten att avstå från aktiviteter som skulle kränka eller stöta människor med denna övertygelse." Ett bibehållande av den nuvarande ordningen skulle innebära att medan människor av kristen åskådning 362 dagar om året — söndagar som vardagar — tolererar antireligiösa manifestationer skulle de till kristendomen mera negativt inställda respektera den kristna helgden tre dagar om året.

Anledning saknas inte heller att understryka, att de som vill bevara kristen tradition beträffande dessa dagars helgd dock utgör en majoritet av landets folk. Som Sveriges frikyrkoråd har betonat håller fortfarande majoriteten av Sveriges folk juldagen, långfredagen och påskdagen i sådan helgd att man inte bara finner sig i förbudet mot kommersiella nöjestillställningar dessa dagar utan också önskar bibehålla förbudet. Betänkligheter mot förbudets slopande har också anförts av flera domkapitel. Domkapitlen i Göteborg och Karlstad har helt avstyrkt upphävande.

I den berörda departementspromemorian har pekats på möjligheten att endast delvis upphäva förbudet, eventuellt att låta det fortbestå för de tillställningar som enligt 12 § AOst erfordrar tillstånd oavsett när de äger rum. Departementschefen säger om detta: "Tanken på en på det sättet begränsad reform avvisades emellertid i promemorian med hänvisning till

bl. a. att den från kristet håll framförda principiella invändningen mot ett förbud gäller också ett sålunda begränsat förbud och till att en sådan begränsning i många fall skulle te sig konstlad och inkonsekvent. Jag finner dessa invändningar bärande.”

Som motiv för att upphäva förbudet har vidare anförts att ensamheten dessa tre dagar skulle kännas särskilt tung för dem som saknar familj eller av annan anledning inte har möjlighet att fira helgerna på samma sätt som andra. I propositionen medges dock att problem av denna art inte kan lösas genom avskaffande av förbud mot kommersiell nöjesindustri under de aktuella helgdagarna. Departementschefen finner emellertid troligt att förbudet kan medverka till ofrivillig sysslolöshet och att därmed ensamheten skulle kännas onödigt svår. Uppenbarligen är dock ett sådant betraktelsesätt föga djuplodande.

Ett annat argument för slopande av förbudet har däremot märkligt nog omfattats med större tillförsikt av statsrådet. Det är hänvisningen till att många kristna skulle känna det kränkande för religionsfriheten, om inte kommersiell nöjesindustri släpps lös också på juldagen, långfredagen och påskdagen, och att förbudet därför bör slopas. Det förefaller emellertid uppenbart, att uppfattningen att dessa stora kristna högtidsdagar liksom hittills bör vara fredade för sådana tillställningar uppbäres av en helt annan förankring i folkmedvetandet än kritiken mot den frihetsinskränkning som det nuvarande stadgandet innebär och som i propositionen be-tecknats som tämligen obetydlig.

Därför hemställs,

att riksdagen måtte avslå proposition nr 77 ävensom uttala att juldagen, långfredagen och påskdagen alltfört bör fredas mot offentliga tillställningar med karaktär av kommersiell nöjesindustri.

Stockholm den 22 april 1969

Ferdinand Nilsson (cp) Nils-Eric Gustafsson (cp) Axel Georg Pettersson (cp)
i Kungsängen
